

The Exaltation of Struggle in the Writings of Rav Soloveitchik

"Religion throughout the ages has been used to comfort the troubled..."

... We should now use it to trouble the comfortable."

(1) ספר קול מבשר ח"א - פרשת וישלח

איתא מהרבי ר' בונם ז"ל מפשיסחא, שלכל יהודי צריך להיות שני כיסים. אחד - בשבילי נברא העולם. והשני - ואנכי אפר וע

(2) ספר תהילים פרק ח

(ה) מָה אֲנֹשׁ כִּי תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ: (ו) וַתַּחֲסְרֶהוּ מַעַט מֵאַלְהִים וְכַבֹּד וְהָדָר תִּעְטָרֶהוּ:

(3) ספר תהילים פרק ק

(ב) עֲבַדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה בְּאוֹר לְפָנָיו בְּרִנָּה:

(4) ספר תהילים פרק ב

(יא) עֲבַדוּ אֶת ה' בְּיִרְאָה וְגִילֹו בְּרַעְדָּה:

(5) תלמוד בבלי מסכת עירובין דף יג/ב

תנו רבנן שתי שנים ומחצה נחלקו בית שמאי ובית הלל הללו אומרים נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא והללו אומרים נוח לו לאדם שנברא יותר משלא נברא נמנו וגמרו נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא עכשיו שנברא יפשפש במעשיו ואמרי לה ימשמש במעשיו.

(6) ספר רסיסי לילה - אות א

נקרא עולם הזה בהתהלכך דהילוך רצה לומר טירדא כמו שאמרו בברכות (יא.) בלכתך וגו' הא טירדא דמצוה. ועולם הזה כולו טירדא דלכן נקרא יום המיתה בתלמוד נח נפשיה שנח מטרדתו. כי אדם לעמל יולד ולכן אמרו בירושלמי (פרק ב דברכות הלכה ד) אנא מן יומי לא כוונתי כי טירדא הוא היפך הכוונה כדאיתא בברכות שם ולכן אי אפשר כוונה שלימה בעולם הזה כלל.

(7) האדמו"ר מפאסאצנה, חובת התלמידים, עמוד צב

אבל אל תדמה שמעתה תוכל כבר לתקן את כל חסרונותיך ותתעלה אף בלא עבודה. לא תטעה טעות מגונה כזו, כי בלא עבודה אפשר רק לרקב בקבר, ולא יותר, אבל להתתקן ולהיות ישראל עבד ה' יכולים רק בעבודה. ולא עבודה פעמית ובאקראי, פעם עובד ופעם עוזב, אלא בעבודה תמידית. ובכל ימי חיך, ימי חיך הימים כל ימי חיך הלילות, אסור לך להסיח דעתך ממך ומעבודתך.

(8) ספר התניא - חלק ראשון - פרק א

כתב הרח"ו ז"ל בשער הקדושה [ובע"ח שער נ' פ"ב] דלכל איש ישראל אחד צדיק ואחד רשע יש שתי נשמות דכתיב ונשמות אני עשיתי שהן שתי נפשות נפש אחת מצד הקליפה וסטרא אחרא והיא המתלבשת בדם האדם להחיות הגוף וכדכתיב כי נפש הבשר בדם היא וממנה באות כל המדות רעות מארבע יסודות רעים שבה דהיינו כעס וגאווה מיסוד האש שנגבה למעלה. ותאות התענוגים מיסוד המים כי המים מצמיחים כל מיני תענוג. והוללות וליצנות והתפארות ודברים בטלים מיסוד הרוח. ועצלות ועצבות מיסוד העפר. וגם מדות טובות שבטבע כל ישראל בתולדותם כמו רחמנות וג"ח באות ממנה כי בישראל נפש זו דקליפה היא מקליפ' נוגה שיש בה ג"כ טוב והיא מסוד עץ הדעת טוב ורע:

(9) סוד תפלה - נוסח ספרד - סדר קרבנות

(יג) וְכֵן (נ"א וְכֵן) שְׁנֵי כְּתוּבִים הַמְּכַחֲשִׁים זֶה אֶת זֶה. עַד שְׂיָבֹא הַכְּתוּב הַשְּׁלִישִׁי וְיִכְרִיעַ בִּינֵיהֶם:

(10) ספר דברים פרק ד
(לה) אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלהים אין עוד מלבדו:

(11) ספר בראשית פרק א
(כו) ויאמר אלקים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו ויירדו בגנת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל הארץ ובכל הרמש הרמש על הארץ:

(12) ספר דברים פרק יא
(יג) והיה אם שמע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לא תהבה את ה' אלקיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם:

(13) משנה מסכת אבות פרק ה
(יז) כל מחלוקת שהיא לשם שמים, סופה להתקיים. ושאין לשם שמים, אין סופה להתקיים.

(14) ספר ירמיהו פרק ל פסוק ז
(ז) הוי כי גדול היום ההוא מאין כמהו ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע:

(15) מאור עינים (שיר השירים)
ידוע כי כל הרווחה באה לאדם על ידי צרה שקדמה כדכתיב (ירמיה ל', ז) ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע שמהצרה ממש היא ישועה וכן מתוך צרה המציאם פדות ורווחה וכל הדוחקין דדחקין לכנסת ישראל הם מקרבים ההשגה והישועה ופותרין שערי רחמים.

(16) מפני הרב דף ר"י ד"ה תרתי דסתרי
תרתי דסתרי : בהערה מ"א שבמאמר "איש האמונה הבודד" כתב רבנו שההכלה לא קיבלה את העקרון של מניעת תרתי דסתרי, שאי אפשר לדבר מסויים להיות בעת ובעונה אחת שני הפכים בנושא אחד. [וכן הוא בספר האדם ועולמו עמוד ט"ו]. ובקשר לזה הזכיר את דברי הריטב"א ליומא (מז): בהבנת הענין דבין השמשות.

(17) Rav Herschel Schachter, Dealing with Contadictions

According to Professor Schreiber *z"l* ("Quantum Physics, Jewish Law, and Kabbalah", p. 31) the Avnei Nezer deals with the possibility of *tartei d'sasrei* in Halacha in over thirty of his responsa. Rabbi Soloveitchik *z"l* adopted this notion of the Avnei Nezer and this was a recurrent theme in many of his *shiurim*. If in the natural world there seem to be glaring contradictions, we ought not to be surprised if in *halacha* as well there will be contradictions. Religion will not resolve any contradictions at all! If anything it will make us aware of more contradictions.